

- príležitosť k harmonickému súžitiu s prírodou

Človek stále častejšie vyhladáva miesta, ktoré dokážu poskytnúť prirodzený pokoj na oddych a regeneráciu v čistej prírode mimo veľkých miest, priemyselných parkov či rušných turistických centier. Žiaľ, takýchto miest je na Zemi čoraz menej, a to predovšetkým v rozvinutých regiónoch, akým Európa nesporne je. V snahe zachrániť prírodné bohatstvo Európy prijala Európska únia (EÚ) legislatívny nástroj – smernice

na ochranu vtákov i na ochranu prirodzených biotopov*.

Tieto smernice sa zaviazalo svojim vstupom do EÚ plniť aj Slovensko. Jedným z najdôležitejších cieľov smernice o vtákoch a smernice o biotopoch je vytvorenie súvislej sústavy chránených území (v Európe známej pod názvom Natura 2000), v ktorých sa hospodárske aktivity musia prispôbiť prioritnému cieľu – ochrane prírody.

Neznamená to však, že v týchto chránených územiach bude ľudská činnosť úplne vylúčená. Častokrát sú práve ľudské aktivity nevyhnutné pre ochranu prírody, musia však byť v súlade s jej cieľmi. Pri využívaní chránených území, ktoré sú zaradené do sústavy chránených

území Natura 2000, sa hlavný dôraz kladie na tradičné obhospodarovanie krajiny a prírode blízke obhospodarovanie lesov a poľnohospodárskej krajiny. Napríklad zachovanie viacerých ohrozených typov lúk si vyžaduje návrat kosenia alebo pasienkového chovu domácich zvierat na miesta, odkiaľ sa vytráca.

Efektívnou spoluprácou zainteresovaných skupín verejnosti, odborných organizácií a samospráv môže sústava chránených území Natura 2000 prispieť nielen k zachovaniu biologickej rozmanitosti v rámci celej Európy, ale i k podpore trvalo udržateľného rozvoja regiónov Slovenska.

Podrobné informácie o územiach zaradených do sústavy chránených území Natura 2000

(územné vymedzenie, vlastnícke vzťahy, predmet ochrany, podmienky ochrany, finančné nástroje na zabezpečenie starostlivosti o územia a pod.) získate v regionálnych informačných strediskách Natura 2000, ktoré boli zriadené na pracoviskách Štátnej ochrany prírody a krajiny SR.

Roháč obyčajný (*Lucanus cervus*)
Foto: archív ŠOP SR

1. Súvislá sústava chránených území Natura 2000 je tvorená dvoma typmi území:

- na základe smernice o vtákoch sú to **chránené vtáčie územia (CHVÚ)** na ochranu druhov vtákov uvedených v prílohách smernice o vtákoch;
- na základe smernice o biotopoch sú to **územia európskeho významu (ÚEV)** na ochranu biotopov a druhov rastlín a živočíchov uvedených v prílohách smernice o biotopoch.

2. Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území schválila vláda SR 9. júla 2003 uznesením vlády SR č. 636/2003. Národný zoznam **obsahuje 38 navrhovaných chránených vtáčích území.**

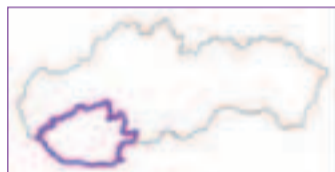
3. Národný zoznam navrhovaných území európskeho významu schválila vláda SR 17. marca 2004 uznesením vlády č. 293/2004. Národný zoznam **obsahuje 382 území európskeho významu.**

4. **Financovanie** realizácie hospodárskych či sociálnych opatrení, ktoré prispievajú k trvalo udržateľnému využívaniu území zaradených do sústavy chránených území Natura 2000, je vo veľkej miere možné z fondov prostredníctvom rôznych programov, napr. Plánu rozvoja vidieka.

* *Biotop je životný priestor charakteristický pre výskyt určitej rastliny či živočícha, prípadne celého spoločenstva rastlín typických pre dané stanovište. Biotopom je napríklad lúka, bukový les, smrekový les, rieka a pod.*

Legenda:

- hranice územnej pôsobnosti informačných stredísk
- chránené vtáčie územia
- územia európskeho významu

SVM © Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, 2000, č. 040/010205-AG
Tematické spracovanie:
© Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 2006

Chránené vtáčie územia vyznačené v mape	
1 Bohelovské rybníky	12 Lehnice
4 Dolné Pohronie	19 Ostrovné lúky
5 Dolné povazie	20 Parížske močiare
7 Dunajské luhy	21 Poiplie
10 Kráľová	23 Úľanská mokraď
	31 Tribeč
	34 Veľkoblavské rybníky
	38 Žitavský luh

Číslovanie chránených vtáčích území je podľa Národného zoznamu. Územia európskeho významu nie sú číslované z dôvodu prehľadnosti mapy. Ich názvy, ako aj ďalšie podrobnosti, získate v regionálnych informačných strediskách.

Peniažtek slovenský (*Thlaspi jankae*) je v rámci Európy kriticky ohrozený druh, ktorý sa vyskytuje len na niekoľkých lokalitách v Maďarsku a na Slovensku
Foto: archív CHKO Ponitrie

Korytnačka močiarna (*Emys orbicularis*) sa vyskytuje len na niekoľkých lokalitách na juhovýchode a juhozápade Slovenska
Foto: R. Rajtar

Do lužných lesov Slovenska sa opäť vrátil bobor vodný (*Castor fiber*), ktorý bol u nás v minulosti vyhubený
Foto: D. Valachovič

Na Klátovskom ramene sa vyskytujú mimoriadne cenné mokradné typy biotopov a druhov
Foto: J. Hajdu

Chcete poznať odpovede na otázky:

Je aj môj pozemok súčasťou územia, ktoré patrí do sústavy chránených území Natura 2000?
Ktoré aktivity tu môžem vykonávať a ktoré sú obmedzené?
Ako môžem prispieť k ochrane území Natura 2000?
Aké sú finančné nástroje na ochranu území Natura 2000?

Pýtajte sa v regionálnom informačnom stredisku Natura 2000 vo vašom regióne.
Informácie získate aj na www.sopsr.sk/natura.

**Správa CHKO
Dunajské luhy**
Korzo Bélu Bartóka 789/3
929 01 Dunajská Streda
Tel.: 031 551 62 29

**Správa CHKO
Ponitrie**
Samova ul. 3
949 01 Nitra
Tel.: 037 651 54 20

**Správa CHKO
Štiavnické vrchy**
Radničné námestie 18
969 01 Banská Štiavnica
Tel.: 045 691 19 31

V intenzívne obhospodarovanej poľnohospodárskej krajine má veľký význam vytváranie trávnych pásov na ochranu viacerých druhov vtákov (Chránené vtáčie územie Lehnice)
Foto: J. Chavko